

Stefan Łysik SVD (1908–1978), etnolog, kulturoznawca, językoznawca. Po uzyskaniu matury w 1930 r. wstąpił do seminarium misyjnego w Sankt Gabriel w Mödling k. Wiednia. Po święceniach kapłańskich (1936) wrócił do Polski; został wychowawcą i nauczycielem religii i języka łacińskiego w gimnazjum misyjnym w Górnej Grupie, a także redagował czasopismo „Nasz Misjonarz”. W czasie wojny pracował duszpastersko w wielu miejscowościach, a po jej zakończeniu pełnił, oprócz obowiązków duszpasterskich i kapelana sióstr, funkcję nauczyciela matematyki i języka angielskiego w niższym seminarium w Nysie. W tym czasie, w l. 1949–1952, kontynuował przerwane studia wiedeńskie w zakresie etnologii i z archeologii na Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie uzyskał magisterium z etnografii i absolutorium z archeologii. W l. 1952–1953 uczył archeologii Polski i historii wczesnośredniowiecznej w wyższym seminarium w Nysie, a w l. 1958–1961 wykładał misjologię i lingwistykę ogólną w wyższym seminarium tymczasem przeniesionym do Pieniężna.

W czerwcu 1961 został kapelanem boromeuszek w Świerkłańcu. Jako kapelan pełnił funkcje duszpasterskie także u sióstr w Szarleju, Piekarach Śląskich i Nakle.

Mimo wielu obowiązków duszpasterskich i zajęć dydaktycznych ks. Łysik bezustannie pracował naukowo. Od 1942 roku gromadził materiały historyczne dotyczące nazw miejscowości Śląska Opolskiego, Dolnego Śląska aż po Ziemię Lubuską, które stały się podstawą wydania *Skorowidza gmin Śląska Dolnego i Opolskiego* (Instytut Śląski w Katowicach, 1945). W l. 1953–1954 prowadził badania etnograficzne, czego owocem były rozprawy m.in. w *Polskim Atlasie Etnograficznym*, *Atlasie Językowym Śląska*, *Małym Atlasie Gwar Polskich*. Jego zainteresowania skupiały się również na historii lokalnej, pozostawił po sobie opracowania dziejów m.in. parafii w Kotach, Łubiu, Nysie-Średniej Wsi, Wielowsi.

Książd Stefan Łysik SVD był uznanym naukowcem, współpracował z językoznawcami i etnografami Uniwersytetów Jagiellońskiego i Wrocławskiego. W 1974 r. został odznaczony: „Zasłużony Działacz Kultury” oraz „Złotą Odznaką Zasłużonego dla Województwa Katowickiego”. Zmarł 27 kwietnia 1978 r. w Świerkłańcu. Pochowany został na najstarszym miejscu Bytomia – na Wzgórzu Świętej Małgorzaty. Jedna z ulic w jego rodzinnym Boruszowicach została nazwana jego imieniem.

(Biogram opracowano na podstawie: J. Węclawik, *Ojciec Stefan Łysik*, [w:] *Werbiści w Polsce*, pr. zb., Pieniężno 1982, s. 82-84; K. Łysik (oprac.), *Niezwykły etnolog z Boruszowic*, „Montes Tarnovicensis” nr 14 – 10 września 2004; *e-encyklopedia*, hasło: *Łysik Stefan SVD (1908-1978), etnolog*; Z. Kupisiński, *Łysik Stefan SVD*, w: *Encyklopedia katolicka*, Lublin 2006, t. 11, k. 659n.)